

TELEGRAFUL ROMÂN.

Nr. 100. ANUL XII.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditur'a
toiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumerati-
unei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 20 Dec. 1864, (1 Ian. 1865.)

tru provinciile din Monarchia pe unu an
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Insertele se platescu pentru
intea ora cu 7. cr. sirulu cu litero
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE la „TELEGRAFUL ROMÂN.”

Incependu acésta fôia cu 1 Ianuariu 1865 anulu XII. alu esistintiei sele, Editur'a invita la innoirea prenumera-
tunei pre toti p. t. domni, cari dorescu a continuâ citirea eii.

„Telegrafulu Românu“ va continuâ si in anulu venitoriu, dupa mesur'a poteriloru sele, a face cunoscutu pre publiculu
seu cu evenimentele cele mari ale lumii, dar cu deosebire cu cele ce se petrecu in monarchi'a nôstra austriaca, si mai
in particularu in patri'a nôstra Transsilvani'a. Silinti'a lui va fi si de aici inainte, a nu scapâ din vedere nimicu din acele
impregiurâri, ce taia in interesulu materialu si intelectualu alu poporulu nostru.

Spre a poté corespunde mai bine la acésta problema, Editur'a s'au ingrijitu, a castigâ pentru colaborare la acésta
fôia pre mai multi barbati de cunoscintie si de inima, si asiâ sperâmu, ca concursulu on. publicu românu nu ne va lipsi nici
in anulu venitoriu, precum nu ni-a lipsitu nici pâna acum.

Fatia cu lucrurile cele mari, ce se petrecu in mijloculu nostru pe terenulu politicu, bisericescu, socialu, parte
si literariu, tinemu de prisosu ori ce recomandare a sprijinirii acestei foi.

Form'a, modulu esirei si pretiulu „Telegrafulu Românu“ voru fi si pe anulu venitoriu cele de pâna acum.

„Telegrafulu Românu“ va esi de doue ori pe septemâna, Joi'a si Duminec'a, si va constâ

pe anu: pentru Sabiu — — — — — 7 f.

pentru Trannia si monarchi'a austriaca — — — — — 8 f.

pentru Principatele române unite si tieri straine 12 f.

pe 1/2 anu: pentru Sabiu — — — — — 3 f. 50 xr.

pentru Trannia si monarchi'a austriaca — — — — — 4 f.

pentru principatele române unite si tieri straine 6 f.

pe 1/4 anu: 1 f. 75 xr., 2 f. si 3 f.

Abonamentele ne rogâmu a se tramite de tempuriu prin epistole francate la

Editur'a „Telegrafulu Românu“ la Sabiu.

Telegramu 'alu Telegrafulu Românu.

dto Vienn'a 17/29 Dec. 1864.

„Correspondinti'a generala“ de astadi au in-
ticlesu, ca Maiestatea Sea S'au induratu a apla-
cidâ Mitropoli'a nôstra greco-orientala.

Din acestu telegramu se vede, ca speranti'a nôstra a
fostu o combinatiune bine nimerita. Suntemu asiâ dar in a-
junulu Serbatoriloru nascerei Domnulu si alu infiintârei Mi-
tropoliei nôstre celei de demultu dorite! — Red.)

Siedinti'a lunaria a Comitetulu Asociati-
unei transsilvane pentru literatur'a româna si cultur'a po-
porulu românu nu se va tiné in 3, ci in 10 Ia-
nuariu 1865 cal. nou.

Sabiu in 18/30 Decembre 1864.

Presidiulu Comitetulu.

Sabiu in 17 Decembre. Scirea din numerulu nostru
din urma: ca Presiedintele dietei transsilvane, consiliarulu
gubernialu Gustavu Groisz, este denumitu Vicepresiedinte
gubernialu, se adeveresce prin foile oficiose. —

Sabiu in 18 Decembre. Desbaterile asupr'a adresei
din senatulu imperialu au desceptatu si pre Magiarii din pas-
sivitatea loru politica, si unulu dintre cele d'antâiu semne de
miscare a loru este infiintarea unui diariu nou magiaru in
limb'a germana, care ese pe tóta diu'a in Vienn'a si se chiama
„die Debatte.“ Déca ne-arû iertâ spatiulu, ni-arû placé a
reproduce câte-va din corespundintiele si tractatele acestui
diariu, spre a dá cititoriloru nostri unu esemplu despre mijlocele,
de care se folosesc unii din corespundintii acestei foi, pentru
de a glorificâ pre Magiarii si a injosî pre celelalte nationalitati,
precum si pentru de a face lumea sa créda, ca n' adaveru Ma-
giarii suntu cei mai apesati si mai ne'ndreptatii dintre tôte
poporele Europei, ca regimulu austriacu lucrâ necurmâtu in-
contr'a intereselor lui etc. Trebuie sa ne marginimu in sa a espine
aici numai câte-va din aceste manopere. — O corespundinti'a din

Transsilvani'a se plângé amaru, ca Magiarii la alegerile dietale
prin comitate au remasu in minoritate, ca censulu de 8 fl. e cu
multu prea micu, ca prin legea electorala octroita s'a nimicitu
dreptulu de alegere alu nobilimei, ca Magiarii posedu in co-
mitate 340 miluri □ de pamentu, ear Români numai 200, ca
Magiarii au de 10 ori atâta inteligintia câta Români etc. —
Din aceste câte-va esemple se poté vedé, cam in ce spiritu scrie
si va scrie acestu diariu. Noi Români trebuie sa vedemu cu ochii
si sa audimu cu urechile aceste corespundintie tendentiöse,
fâra de a le poté intempina intr'unu modu eficace; câci ne
lipsesce unu organu, prin care sa ne aparâmu de loviturile cele
nedrepte, ce se aducu directu si indirectu, acoperitu si pe fatia si
asupr'a nôstra. Amu deploratu mai adeseori in acésta fôia,
si deplorâmu de nou, ca nu avem unu diariu
mare romanescu in limb'a germana, si ne
tememu, ca vomu perde multu, forse multu prin préputin'a pa-
sare, ce o manifestâmu intru aperarea intereselor nôstre nati-
onale. Cele espuse mai susu suntu de ajunsu a ne aretâ, in-
câtrâu tindu intentiunile concetatiiloru nostri. Acelea se potu
cupriunde in câte-va cuvinte: Supremati'a dinainte de 1848 pen-
tru ori ce pretiu! — Sa rescumperâmu vremea! Astadi mai
multu decâtu ori candu altadata este o datorintia chiaru si de
onóre a inteligintiei române, a pune capacitatea si caracte-
rulu seu in servitiulu patriei si alu natiunei, si a se folosi dupa
potintia de poterea publicitatii.

Zlatn'a in 8 Decembre 1864. Stimatè Domnule Re-
dactoru! Cogelu a-mi impliri o datorintia patriotica, candu
Ve impartasiescu aceste siruri cuprindiatore de o fapta pecâtu
de insemnata pentru poporulu zlatneanu, pe atâtu si demna de
imitatu. —

Camu la anii 185 2/3 prin mesur'a catastrala se nedrep-
tatisera o parte a locuitoriloru de aici, mesuranduli-se pa-
menturile mai mari decâtu erau, precum si clasificandu-se mai
susu decâtu le erâ cualitatea; acest'a a devenitu de acolo, câci
poporulu de aicea nu aveâ din simulu seu conducatori la acea
mesura, ci nisce trasi impinsi din lumca tóta, cari cu scopu
de a-lu asupri, lu impovarara atâtu cu mesur'a pamenturiloru

câtu și cu clasificarea acelor'a. Insa ce sa vedi! De mul-teori voindu cineva sa faca reu, face bine; căci mai târziu la mesur'a generala geometrica aflandu-se diferintiele, sum-m'a cu carea in vre-o câti-va ani se platisă mai multu in da-re, veni a se reîntorce, și acest'a faceă pentru comun'a Zlatn'a și apertinentiele ei 8600 și atâti'a florini v. a. Unii din com-petintii la acesta summa, cari erau petrunsi de inaintarea bi-nelui comunu, staruiă a preface summ'a acest'a într'unu f o n d u s c o l a s t i c u, ear altii a-i primii la mâna, încātu Comitatulu se vediu indatoratu a emite din sinulu seu (in persón'a dlui Vicenotariu comitatensu B. Arányi) unu individuu, spre a cer-că și complaná diferintiele, care și esindu in fati'a locului con-chiamă adunarea celoru competenti la relaxatu, unde între al-tii fura chiamati și Parochii locali. D. Vicenotariu, dupace descoperi adunării missiunea sea, într'o cuventare acomodata și bine nimerita in limb'a româna le enară starea cea deplora-bila a scóloru, precumu și scaderile, ce provinu din lips'a acelor'a. Pre DLui lu urmara apoi Parochulu unitu Blasianu și celu gr. orientalu Damianu, in sa ce sa vedi? sgomotu, ne-multiamiri, murmurări din partea unor'a, ear din partea alto-r'a lacrimi de bucuria, in sfarsitu cerendu-se de câtra d. Vice-notariu parerile celoru adunati, dorere! preponderara cei rei pre cei buni, ba unii se slobodira la reflexiuni atātu de dure, încātu staruitorii, precum și d. Vicenotariu și perdura atātu voi'a, câtu și speranti'a de a reusi la scopulu doritu.— No-rocirea fu in sa, ca Parochulu Damianu, care mai avusesē de a face astfelu cu poporulu,— și-reculesē poterile și într'o cuventare miscatōre de inimi, stōrsa din vieti'a poporului, pasi la complanare, propunendu-le între altele o pactare între trupu și sufletu, că adeca sa concēda unulu altui'a jumetate, și asiă dupa unele greutāti i succese c á j u m e t a t e s a t r é c a l a f o n d u l u s c o l a s t i c u, ear ceealalta jumetate pen-tru fiacare competente sa se erueze in dare că relaxatu, dupa care d. Vicenotariu numai decātu facu a se luă protocolulu, carele se și subscrise de cei de fatia, afara de unii putni, cari voira pâna in capetu a fi consecuinti reutătiloru, ba acei'a se mai vedu și pâna astadi agitandu, tocmai că dupa foculu de paie sperlele, care radicandu-se in aeru, se stingu și se nimicescu. Suntu in sa tare convinsi, ca Incl. Comiatu, că unulu carele au avutu tōta bnnavointi'a a ne sprijini întreprin-derea, va pune stavila astorfelu de corifei cutezatori.

In dñu'a următoare conchiamă d. Vicenotariu adunarea a-pertinentieloru Trampoiele și Valeadosului, cari inca aveau dreptu la relaxatulu predisu, in sa dorere! căci aici, neavendu d. Notariu sprijōna, ba tocmai dineontra Parochulu din Trimpoiele (căci celu din Valeadosului nu eră de fatia) incepū a vaieră starea cea deplorabila a poporului, și mergendu cu esemplu reu, facu că silintiele D. Vicenotariu sa remăna fără resul-tatulu doritu.

Dreptaceea, Domnule Redactoru, manecandu din dis'a lui Senec'a: „Gratus non est qui remotis arbitris gratias agit“, vinu a aduce in consimtiementulu poporului zlatneanu, Dlui Vicenotariu precum și Dloru Preoti prenumiti cea mai cordiala multiamita, de și sciu, ca aceea au priimit'o atunci, candu au sece-ratu fruptulu dorintieloru loru. Ear Trampoienarii și Valea-dosenii, cari alungara fap'i'a cea buna, că și Gergesenii pre Christosu, și-voru priimi de siguru resplat'a nemultiamirei dela insisi urmatorii loru.

Din Vienn'a scrie fōi'a septemana „Die Zukunft“, ca subcomitetulu compusu din comitetulu finantialu, pentru de a cercetă, carea este in adeveru summ'a de deficitu pe anulu 1865, au ajunsu la tristulu resultatu, ca deficitulu calculatu de ministrulu de finantie cu 29,985,046 f., in realitate suie la 77,774,066 f.— Mai departe crede acestu comitetu, ca in preliminariulu pe 1865. nu se cuprindu unele spese, care negresitu voru trebuī sa se faca; de aceea e de parere, ca dēca in erogate nu se voru face reductiuni insemnate, lips'a pe anulu 1865 se va urcă inca multu preste 77 millione flo-rini v. a. —

Foile oficiōse publica p. n. resolutiune dto 26 Novem-bre, in urm'a cărei'a numirea de pân'acum a bisericei re-saritene ortodoxe, in totu comerciulu publicu oficiosu se va schimbă din „greco-ne-unita“ in „greco-orientala“, — unu pasu insemnatu și acest'a câtra indreptatirea mai buna a ace-stei biserici. —

Cancelari'a aulica ungara au emisu câtra tōte oficiele din Ungari'a o ordinatiune, prin carea cu privire la diplom'a din 20 Octobre 1860 diregatoriiloru politice și giudiciale se de-mândă, că la tōte resolutiunile, ce le dau, sa se întrebun-tieze limb'a aceea, in carea e scrisa rogarea. O mesura, ca-rea de siguru va fi salutata de nationalitătile nemagiare cu cea mai mare bucuria; numai de n'aru pati-o și ea că alte ordi-natiuni totu in obiectulu acest'a : a se pune — ad acta!

Varietăți și noutăți de di.

Printiulu nostru de corōna a inceputu activitatea sea publica cu unu actu de nobila filantropia: cu infiintarea unui spitalu gran-diosu, care va portă numele: Fundatiunea Rudolfiana, și se sacră cu mare solenitate in 12 Decembre c. n.—

(O anecdota din Rom'a.) De curendu avendu Pap'a con-vorbire familiara cu unu Cardinalu, și venindu vorba la necasurile cele grele ale scaunului papalu: Cardinalulu voi sa mângaiie pre Pius cu aceea, ca corabi'a bisericei totu nu va peri. „Adeveratu, respunse Pap'a pe scurtu, ca corabi'a nu va peri, dar ce voru face pa-sagerii de pe dens'a? !—

(Bugetulu cetății Parisu pe anulu 1865.)

Veniturile ordinare facu	130,197,863 frc.
Veniturile extraordinare	10,553,000 frc.

la olalta 140.750,863 frc.

Lânga acestea se mai adaugu venituri suplementare și speciale cam — — 15 mill.

Spesele ordinare facu	84.646,124 frc.
Spesele extraordinare	56,104,739 frc.

la olalta 140,750,863 frc.

Dintre posturile de spese vinu cu deosebire a se ac-centuă :

pentru instructiunea poporului	4,473,101 frc.
pentru curatirea strateloru	12,847,900 frc.
preste totu pentru sustinerea pardoselei de strate, etc.	22,447,595 frc.

Suntu mai departe in bugetulu anului 1865 prevediute :

pentru architectura și artele frumōse	4.752,000 frc.
pentru rennoirea strateloru	9.000,000 frc.
pentru întreprinderi mari, cari suntu a se aduce la de-plinire cu ajutorinti'a statului	25,177,846 frc.

(Contributiunea in naturale.) Din Timi-siōr'a se scrie cu datulu 24 Dec., ca administratorulu comi-tatulu temesianu la insarcinarea din partea locotintici au e-misu o publicatiune, ca pentru de a se aduce locuitorii in stare, de a-si plati contributiunile restante, ministerele de resbelu și de finantie, in contielegere cu Cancelari'a aulica ungara s'au invoitu, că de astadata contributiunea sa se pla-tēasca in bucate, care se voru cară la mai multe statii a-numite și despre care li se voru dá cuietantie, ce apoi la c. r. diregatorie de dare voru avé valid tate de bani gat'a. — Aru fi mare binefacere, candu mesur'a acest'a s'aru estinde și asupr'a Srannei, unde cam in generalu suntu bucate, dar nu se potu vinde. —

Principatele române unite.

Mesagiulu tronului.

(Continuare și capetu din nr. 98 și 99.)

Domniloru Senatori! Domniloru Deputati!

De astadi, d-loru, aveti a incepe importantele d-vōstre lucrări.

Cea mai importanta din aceste lucrări, d-loru deputati, este cestiunea financiara și cercetarea socotelorulu aniloru trecuti. Si in un'a și in alt'a, Eu reclamu totu laminatulu d-vōstre concursu, totu neaternatulu d-vōstre controlu.

Ecuilibriulu finantieloru nōstre de mai multi ani este sdruncinatu. Acest'a a fostu consecuinti'a logica a impregiu-rariloru, prin care amu trecut. Deficitulu, neinsemnatu cu bogatiile nedesvoltate inca ale tiei, ce astadi lu-avemu, a provenitu in mare parte din caus'a unei mari datorii, ce Gu-vernulu Meu a mostenitu de la Guvernele de mai 'nainte; a provenitu asemenea din caus'a mai multoru creatiuni, efectuate in anii din urma, că cerute de nōu'a nōstra organizatiune, și pentru care fōst'a adunare nu s'a îngrijitu a afectă și resurse indestulitōre pentru infiintarea și întretinerea loru. D-vōstra veti pretiui in sa, ca o organizatiune cu totulu patriarchala, nu s'a potutu transformă într'o organizatiune moderna, re-clamata de Conventiune și de indestularea trebuntieloru to-turorulu claselorulu societăti nōstre, nu s'a potutu operă fără sporire de cheltuieli; cu tōte acestea, afara de deficitulu mo-stenitu din anii trecuti, cheltuiielele anului 1864 s'au acoperitu prin venituri'e normale ale acestuiasi anu, fără că sa fi fostu trebuintia de a spori și sarcinele contribuabililoru.

Subventiunea, ce Statulu da casei de indemnizare a pro-prietariloru de mosii pentru rescumperarea clăcei, va aduce in sa unu insemnatu golu in bugetulu recetelorulu nōstre pe anulu fituru.

Ministeriulu Meu de finantie ve vā presentă bugetulu generalu pe exercitiulu acestu anu. Din espunerea de motive a acestu bugetu, D-vōstra, Domniloru Deputati, ve veti con-vinge ca tier'a nu are de ce a se îngrijă pentru fitoriulu ei financiaru. Cu ordine, cu economia, și cu putine sacrificii din partea contribuabililoru, cerute aceste de impregiurările escep-

ționale în care ne aflăm, în curendu vom ajunge la restabilirea echilibrului între veniturile și cheltuielile noastre.

În privința socotelilor anilor trecuți, ele, Domnilor Deputați, vi se voru înfățișa în deplina lumină. Curtea de computuri astăzi funcționează; ea are dreptul și datoria de a cerceta cu scrupulozitate întrebuintarea banilor publici.

Aici nu se împlinesc chemarea D-văstre.

D-văstră, Domnilor Senatori și Domnilor Deputați, aveți mai cu deosebire misiunea de a consolida Statul Român; D-văstră aveți misiunea a întări bazele și trainiciile instituțiilor constituționale, mai trebuitor în România, de cât ori și unde aiea, pentru ca ele aiea sunt sorginta tuturor puterilor Statului.

Aceste baze au fost în anii trecuți prea mult sdruncinate prin intrigele și luptele partidelor; ele nu se potu reîntări, de cât prin o strinsa armonia între toate puterile Statului.

Feriti dar noúele corpuri legiuitoré de calea periculoasă, în care stăti'a ani au umblatu desfiintatele Camere; gandiți Domnilor, ca noúele adunări compromise, totul este în pericol, totul este chaos și pentru autonomia și ch'aru pentru națiune.

Instituțiile noastre s'au complectatu prin infintarea Senatului, carele, cá corp ponderatoru, compusu din elemente conservatrice, puternicu de esperintă dobandita în conducerea afacerilor generale și judetiane ale țerei, va sci a feri ciocnirile între puterile Statului, va mantine echilibrulu între densesle, și asiá va aperi neatinse, pactulu fundamentalu și libertățile publice ale României.

Si Senatori și Deputați, D-văstră în patriotismulu și în luminile D-văstră veti gasi dar mijloculu de a feri noúele adunări și țier'a de luptele, care în trecutu le adusesera pe marginea prapastiei.

D-văstră veti întielege, cá si Mine, cum a întielesu și țier'a în zilele de 10—14 Maiu, ca autoritatea nu este necompatibila cu libertatea. Negresitu, Domnilor, numai întinderea votului electoralu, numai emanciparea clacasilor, nu se póte dice ca nu sunt acte liberale. Ei bine ce conflicte, ce desordine, aplicarea acestor doué mari reforme, un'a politica și alt'a sociala, n'aru fi produsu în țiera, deca Guvernulu Meu n'aru fi avutu autoritatea care i a dat'o plebiscitulu?

D-văstră veti sprijini acésta autoritate producătoare de bine.

Dorintia și ambițiunea Mea este și va fi, de a face cá poporulu român sa dobandesca, sub Domni'a Mea, toate libertățile de care se bucura națiunile cele mai înaintate.

Deca de astăzi nu deschidu mân'a întreaga, este pentru ca nu odata s'au vediatu partiturile anarchice servindu-se de armele libertății, de presa și de tribuna, spre a ucide libertatea; este pentru ca nu voiescu a espune la furtuni, tinerele noastre instituții, înainte de a prinde radacini în pământulu României.

Aceste instituții odata consolidate, fiti fără grija pentru fitoriu. Cu aceste instituții, toate întemeiate pe sistemulu electivu, dela Comuna pâna la Statu, de la basa și pâna la culme, numai Guvernele rele și arbitrare nu mai sunt cu potintia în țier'a noastră.

Cátu pentru Mine, D-loru Senatori, și D-loru Deputați, precum amu declarat'o și desfiintatei Camere V'o declaru și D-văstre, și acésta în tipulu celu mai solenelu. Eu amu consciintia misiunii Mele, care este de a fonda Statulu și societatea româna pe bas'a drepturilor vechei noastre autonomii, pe bas'a marilor principii ale egalității și civilizațiunei moderne. Acésta misiune voiu sci a o îndeplini în totu tempulu și în toate împrejurările.

Asiá dara, Domnilor Senatori și Domnilor Deputați, pasiți cu energia în îndeplinirea mandatului D-văstre.—Autoritatea ce națiunea Mi-a dat'o în 10—14 Maiu, Eu astăzi o impartasescu cu D-văstră. Apucati-va seriosu de lucru. În cercetarea legilor, ce vi se voru presentá, puncti acea lealitate care decurge din țier'a convicțiunilor, care da putere consiliilor, și care dovedesce cu atât'a mai multu credintia și patriotismulu cetățianulu. Dati sinceramente Guvernulu meu concursulu luminilor Domniei-văstre. Aduceti-va aminte și acum și totdeun'a, prin dorerós'a ispita, prin care a trecutu țier'a, ca nu este progresu, ca nu este ordine și libertate, fără o întielegere deplina între deosebitele puteri ale Statului.

Ajutati-Me în stingerea partidelor, prin înfrățirea tuturor claselor societății noastre sub unu singuru drapel, a cel'a alu binelui comunu. Sub acestu drapelu toti si-potu dá mân'a fără umiliatiune.

Eu sunt celu d'antâiu a arunca unu velu asupr'a dorerosului trecutu; dorescu cá nou'a era, în care astăzi pasiescu

Români, sa fia nu numai de libertate și de egalitate, și de pace și de înfrățire; — și de aceea, și întindu mân'a, și fără deosebire, la toti fiii țerei, chiamandu-i de a contribui la marirea și fericirea României.

D-văstre, Domnilor Senatori și Domnilor Deputați, Me veti urma pe acésta cale. D-văstră veti fi cei antâiu a dá exemplulu pazei și alu înfrățirii. Acésta va marí inca puterea morala a consiliilor și a lucrărilor D-văstre; căci facendu asiá, atunci'a toti veti vorbi și lucrá în numele României; căci toti: Preoti, vechi și înalti funcționari ai Statului, magistrati, oficeri, proprietari, specialități, negociatori și voi fosti clacasi, astăzi stapâni liberi pe bratiile și ogórele văstre, toti pe carii astăzi va vedu împrejurulu Meu, toti sunteți însasi Români'a.

Cátu pentru Mine, Domnilor Senatori și Domnilor Deputați, acésta este cea mai frumoasă di a vietii Mele; pentru ca, dupa ce pentru unu minutu, spre a salva națiunea și societatea româna, amu lostu nevoitu a Me pune mai pre susu de legi, Eu astăzi Me aflu în fericit'a pozițiune de a pune în aplicatiune noúele instituții ale României, incredintandule inimii, înteligenței și patriotismulu unei adeverate reprezentăți nationale.

Domnedieu dar sa binecuvinteze lucrările D-văstre.

Domnedieu sa faca, cá ele sa astérna marirea și glori'a națiunei.

Domnedieu sa ocrotésca Români'a.

(Subscrisu) ALESSANDRU IOANN I.

(Contrasemnati.) Cogalnicénu, N. Cretulescu, L. Steege, N. R. Balanescu, Generalu Manu.

6 Decembre 1864.

Notitia din numerulu nostru penultimu, împrumutata dintr'alte foi, ca generalulu Florescu aru fi denumitu Vice-presedinte alu camerei, vine a se îndreptá într'acolu, ca nu la camera, ci la senatu e vice-presedinte, ear v.-pres. camerei si-lu va alege camer'a însasi.

Se vorbesce, ca ministrulu Cretulescu va merge la Constantinopole în loculu d. Negri.

Între Guvernulu românesc și Curi'a papala amenintia unu conflictu. Curi'a adica a facutu remonstratiuni foarte serióse într'acolu seminariulu romano-catolicu din Iasi, ne voindu a concede, cá unu institutu pentru crescerea preotilor romano-catolici sa fia subordinatu unui mirenu ereticu, adica ministrulu românesc. Suntemu foarte curiosi la desvoltarea acestei afaceri.

Siedintia cea d'antâiu a camerei nu s'a potutu tine, nefiindu de fatia numerulu de lipsa alu membrilor.

În părțile Besarabiei, ce le a recastigatu Români'a, se continua schimbările cele mari, despre care amu atinsu ceva și noi: Bulgarii se tragu la Rusii'a, și locurile lor le ocupa colonii românesce, căror'a statulu le da emolumente foarte însemnate.

O Enciclica papala.

Cu puțin nainte de serbatorile de acum ale bisericei apusene (în 8 Decembre) Pap'a au emis o hartia papala (Enciclica), în care dupa obiceiulu Curiei române espunendu și afurisindu eresiele, ataca 80 de puncte din sciintiele moderne și staroiesce pentru unu felu de reasiediere a lor sub scutul bisericei romano-catolice. Ea prin principiile, ce desvalesce, a facutu mare sensatiune, cu deosebire în țerile romano-catolice, și a produsu mai preste totu efectu neplacutu, căci se pune în contradicere și cu principiile moderne de stat, precum și cu principiile libertății, la care s'au aventatu sciintia și consciintia în zilele noastre. „Pres-s'a“ din Vienn'a dice despre acésta Enciclica urmatóarele:

E cu dreptate, cá o referata, ce curge nemijlocitu din serbatorile nascerei Domnului, sa se ocupe în lini'a d'antâiu cu afaceri bisericesci. Incepemu dar cu despomenit'a Enciclica papala contr'a rezultatelor sciintiei moderne și contr'a influențelor ei asupr'a statului și a societății, și la acésta ne vedemu indemnati cu atât'a mai vertosu, căci politic'a propria a serbatu și ea mai de totu în serbatorile nascerei.— Apoi face sa urmeze ceea ce i se scrie din Parisu în 24 Decembre (în ajunulu Craciunulu): Enciclic'a aici pretotindinea face celu mai reu efectu; regimulu vede în manifestatiunea acésta apa, ce vine la mór'a lui. Fiindca dens'a denéga potestății civile tota influintia îndreptatita asupr'a afacerilor religioase, declara biserica egalu îndreptatita cu statulu, atribue religiunei catolice și în statu preferintia înaintea tuturor celoralate, néga libertatea consciintiei, posibilitatea impacării între Români și progresu, între liberalismu și civilizațiunea moderna: de aceea se dice aici în cercuri cu influintia, ca dupa principiile conservate de Curia guvernarea staturilor de astăzi preste totu e cu nepotintia, și asiá se concheia, ca prin urmare — trebuie guvernatu fără Curia. —

La acestea „Press'a“ adaugo din parte-si: Nu e treb'a noastră, a cercetă, deca cu acēsta cuprindere a enciclicei se merge prea departe. Nōue ni se pare enciclic'a Papei cā o lovitură grea in apa. Nici candu nu se puse Curi'a romana in contradicere mai flagranta cu cele mai indreptatite recerintie ale spiritului tempului, ale dreptului scrisu si nescrisu, si nici candu nu avu mai putinu prospectu de a reesi cu negociatiunile sele. Sciinti'a moderna merge mersulu seu, si nu va suferi a se impedeacă prin anatem'a, ce purcede din Vaticanu. Dar directu si indirectu se condamna si maxime de aceea, care au trecut in viēti'a de dreptu a multoru popore, precum mai cu sēma cele urmatore: „Potestatea civila, mantinuta chiaru si de unu domnitoru necredinciosu, are dreptu mijlocitu, negativu in afaceri religiōse, d. e. de: Exequatur — statulu si biseric'a potu fi despartite.“

„In dilele nōstre, continua „Press'a“, nu mai e de folosu, cā biseric'a catolica, cu eschiderea altoru confessiuni, sa fia biseric'a de stat. Libertatea civila a culteloru, si libertatea data fiacărui'a, de a publică totu felulu de opiniuni si cugetari, suntu recerintie ale statului de dreptu. Este de lipsa ore, a combate negatiunea acestoru principie? Adevratu ca Austri'a a ncheiatu ore candu concordatulu, dar de atunci a datu legea pentru protestanti. Nu este statu in Europ'a, care nu s'aru sguduī mai multu ori mai putinu in temeliele sele, candu aru ajunge la valōre opiniunile papale, nici chiaru Spani'a, unde celu putinu libertatea pressei are dreptulu seu. Ce pōte fi urmarea acestei manifestatiuni, decātu preocuparea si suspiciunea contr'a intentiunilor Curiei? Restaurarea principieloru Papei Hildebrand in teoria, pe hartia, se pōte; in fapta Curi'a romana nici ca le-a lapedatu vr'odata. Dar realisarea, escutarea loru in consciinti'a si viēti'a de dreptu a staturiloru este curatu cu nepotintia, si cā celu mai elocuinte aperatoru alu conventiunei din 15 Septembrie acum a pasitu la mijlocu Curi'a insasi. Deca se enuncia renitintia Romei, de a se co'ntielege cu progresulu, cu liberalismulu si cu civilizatiunea moderna, acēsta este unu limbagiu, decātu care nu pōte fi altulu mai pe fatia, dar si mai fatalu pentru Rom'a. —

Prospectu politicu.

De multu se totu vorbesce despre negociatiuni secrete intre Franci'a si Prussi'a, care s'aru incepe cu aceea, ca Prussi'a aru cede Franciei unu stratu mare de carbuni de pētra. Ceva mai pozitivu in privinti'a acēsta in sa nu scie sa comunice nici o fōia. (Dupa scirile mai nōue statulu francesu cā a-tare n'are nici o scire despre acestu lucru.)

In caus'a ducateloru germane dela Elb'a inca nu s'a mai facutu nici unu pasu decisivu, si precum se vede, va trece inca multu, pāna se va face. — Intraaceea staturile mai mici germane facu conferintie preste conferintie, pentru de a se aperi de preponderanti'a Prussiei, dar decisiunile acestoru adunari nōue celu putinu ne sēmena fōrte multu cu convorbirea siōreciloru, de a pune pisicea clopotu; dar candu veni vorb'a la: cine?, atunci se retraseru toti prin gaurile loru.

Itali'a va dimisiunā la 100,000 de soldati, si pecātu mesur'a acēsta nu place unoru sanguinici, precum d. e. generalulu Bixio, care o-a reprobatu in publicu in camera, asiā dincontra a fostu aprobatu de majoritate cu multiamire. Cāci candu generalulu Lamarmora a reprobatu fal'a cea mare a lui Bixio si a disu, ca sängele armatei este celu mai curatu sänge alu tierii si trebuie crutiatu, ca statulu are lipsa de odichna, ca nu e periculu ca Austri'a va atacā Itali'a: atunci cuventulu acēsta alu primulu ministru a fostu insolitu de vii acclamatuni. — Prin reductiunile acestea in armata bugetulu militaru se usiurēza cu 50 milliōne franci.

Enciclic'a papala, (despre carea mai susu), a facutu sen-satiune, dar n'au impedeatu pre regimu si parlamentu, de a hotari, ca tōte monastirile din Florenti'a, de care are lipsa statulu la transpunerea capitalei, sa se ice in dispositiunea acēstai'a. —

In Spani'a s'a deschisu parlamentulu; statulu va sa faca unu imprumutu de 400 milliōne.

Ceea-ce apasa mai multu sēu mai putinu tōte staturile Europei, suntu crisele finantiale, produse prin desele resboie ale aniloru din urma. Franci'a, cu Imperatulu Napoleonu in frunte, aru avē cea d'antāiu chiamare, a proclamā pacea si desarmarea. Vomu vedē la anulu nou sēu la deschiderea camereloru. —

Sessiunea corpului legislativu din Franci'a se va deschide, dupacum se aude, intre 7 si 13 Ianuariu. Cabinetulu din Parisu crede, ca cabinetulu austriacu, in urm'a ascurariloru de pace din partea Franciei si a Anglīterei, va face reductiuni in armata.

Nr. 46—3

Concursu.

Indurandu-se Maiestatea Sea apost. ces. reg. a concede preagratiōsu, cu prēnalt'a Sea decisiune dia 10 Augustu a. t. cā in casulu acēl'a, candu docintii privati aru voi a prelege studiile la academiile c. r. juridice din Sabiu si Closiu in limb'a romāna, sa se primēasca la studiile respective deschilinitu 2—3 docinti privati, cari pentru ca voru prelege 4—5 ore pe septemāna, deosebi studiile practice (collegia practica), voru potē fi recomandati la recastigarea unei remuneratiuni semestrale in summa de 200 f. pāna la 250 f. v. a. avendu pre-lānga acēst'a indreptatire a priimi dela auditori mai avuti didactrulu pe fiesce care semestru, — in casu in sa, candu aru tinē prelegerile acestea vre'unu professoru ordinariu academicu, — atunci acēst'a va potē fi recomandat la o remuneratiune semestrala de 150—160 f. v. a.

La urma sa obsēva, cumca tempulu intrebuintiatu la vre-o academia, cā docinte privatu, nu se va numerā intre anii de serviciulu de stat.

Voitorii de a concurge la acestu postu au de a predā suplicele loru de concurentia, pāna in 10 Gerariu directiuniloru academice respective,

Sabiu in 28 Novembre 1864.

Dela Guvernulu reg. transsilvanu.

Nr. 48—1

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci de I. si II. clasa din opidulu Lipov'a se deschide concursu pāna in 31 Decembre a. c. s. v.

Emolumentele pentru fia-care statiune suntu 262 f. 50 xr. v. a. 2 jugere de livada, 1/4 jug. de gradina, 30 cubule de grāu, 14 orgii de lemne si cortelu liberu, — pre lānga propunerea sciintieloru in limb'a romāna si serba.

Doritorii de a ocupā vre'unu postu din acestea, suntu avisati a substerne deschilinitu acēstui diecesanu Consistorium recursurile sele, cuviinciosu timbrate si provēdute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolvate, despre servitiulu de pāna aci, si despre portarea sea morala si politica.

Din siedinti'a consistoriala scolastica in Timisiōr'a in 17 Novembre 1864 tinuta.

Diecesanulu Consistoriu alu Timisiōrei.

Nr. 49—1

EDICTU.

Tom'a Stoia din comun'a Sebisiulu de josu, scaunulu Sabiulu, carele de siepte ani, au parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea sotia Ioanna Docanu, totu din dis'a comuna, si scaunu, si nu se scie loculu aflārei lui, de ore ce sotia lui au pornitu procesu de despartanie asu-pri-i, se provōca prin acēst'a, in terminu de unu ann, si o dl, dela datulu de fatia, a se presentā inaintea subscrisului scaunu Protopopescu, cu atāt'a mai siguru, cāci la din contra, si in absentia lui, se va decide procesulu de susu, in sensulu SS. Canōne ale b. sericei nōstre gr.-orientale;

Dela scaunulu Protopopescu, gr. orient. alu Trac-tulu alu II-lea alu Sabiulu.

Sabiu 20 Decembre 1864.

I. Pannovicium p.

Protopopu.

Nr. 47—1

ANUNTIU.

Institutu de crescere si instructiune.

In institutulu meu de crescere si instructiune pentru copile de clase mai alese, deschisu in 1 Decembre a. c. se priimescu in fiacare di atātu eleve esterne cātu si internānde. Programe pentru interesati, atātu in privinti'a instructiunei cātu si a conditiuniloru, se afla la subscris'a. Desluciri mai de aprōpe, despre principiile si organizatiunea institutulu impartasiesce — din bunavointi'a — P. Protopopu Hanni'a.

Sabiu 13 Decembre 1864.

Philippine Berraud.

Strad'a Pintenulu Nr 361.

Nr. 50—1

Anunciu literariu.

In tipografi'a lui Georgiu de Closiu se afla de vendiare „Carte de Esercitiu“ in computulu celoru patru specii cu numeri intregi cunoscuti si necunoscuti pentru scōlele populare romāne I., II. III., compusa de Aaronu Necsi'a fostulu invetiatoru comunale. —

Pretiuulu e 28 xr. v. a.

Sabiu in 14/26 Decembre 1864.

CORESPUNDINTIA. Brasiovu, Veneti'a, Salisce, Gura-riului etc. Cele tramise, parte fiindu intardiate, parte necuprin-diendu ceva deosebitu, nu se potu priimi. — Zlatn'a. Ati prii-mitu cele tramise? — B. B. B. Respunsulu urmēza.